

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής

Πανελλήνια έρευνα για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών στους μαθητές – Έρευνα ESPAD 2011 Αποτελέσματα για το Ν. Γρεβενών

Σε συνεργασία με το Κέντρο Πρόληψης από Εξαρτησιογόνες
Ουσίες Ν. Γρεβενών ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ και με τη συνεργασία και την
επιχορήγηση του Ο.ΚΑ.ΝΑ

Χρηματοδότηση έρευνας ESPAD 2011:

Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)

Υλοποίηση:

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής με το τοπικό Κέντρο Πρόληψης Ο.ΚΑ.ΝΑ / Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Επιστημονικά Υπεύθυνη έρευνας:

Άννα Κοκκέβη, Ομότιμη Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)
Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (ΕΠΙΨΥ)

Συνεργάτες στην υλοποίηση της έρευνας στο ΕΠΙΨΥ:

Τ. Φωτίου, Ε. Καναβού, Μ. Ξανθάκη, Μ. Σταύρου

Δειγματοληψία:

Clive Richardson, Καθηγητής

Οι στόχοι και η μεθοδολογία της Πανελλήνιας έρευνας για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών στους μαθητές ESPAD 2011 παρουσιάζεται εκτενώς στην Έκθεση Αποτελεσμάτων που είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ΕΠΙΨΥ (www.epipsi.gr).

Επιτρέπεται η χρήση των αποτελεσμάτων του παρόντος κειμένου με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται η πηγή.

N. ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	N (%)
Επιλεγμένα σχολεία	9
Αρνήσεις και αντικαταστάσεις σχολείων	0 (0%)
Τελικό δείγμα σχολείων	9
Ενεργοί ¹ μαθητές στο δείγμα	785
Παρόντες μαθητές	741 (94,4%)
Αρνήσεις μαθητών	28 (3,8%)
Τελικό δείγμα μαθητών	713 (90,8%)
Αγόρια	344 (48,2%)
Κορίτσια	369 (51,8%)
A' Γυμνασίου	132 (18,5%)
B' Γυμνασίου	133 (18,7%)
Γ' Γυμνασίου	146 (20,5%)
A' Λυκείου	122 (17,1%)
B' Λυκείου	107 (15%)
Γ' Λυκείου	73 (10,2%)

¹ Εγγεγραμμένοι μαθητές στα τμήματα του δείγματος κατά το σχολικό έτος 2010-2011

Στο Ν. Γρεβενών συμμετείχε στην έρευνα ESPAD του 2011 τυχαίο δείγμα 9 σχολικών μονάδων από όλον το νομό: 4 Γυμνάσια και 5 Λύκεια/ΕΠΑΛ. Κανένα σχολείο δεν αρνήθηκε τη συμμετοχή στην έρευνα.

713 μαθητές συμμετείχαν στην έρευνα (ποσοστό συμμετοχής 90,8%): 344 αγόρια (48,2%) και 369 κορίτσια (51,8%).

Ο ποιοτικός έλεγχος των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων οδήγησε στον αποκλεισμό 15 ερωτηματολογίων ως άκυρων (2%), εξαιτίας κυρίως του μεγάλου ποσοστού ασυμπλήρωτων ερωτήσεων και συστηματικών ασυνεπειών. Τα αποτελέσματα της έρευνας βασίστηκαν τελικά στα στοιχεία 698 ερωτηματολογίων.

Παρουσιάζονται ακολούθως τα αποτελέσματα των σταθμισμένων αναλύσεων για τη χρήση καπνού, οινοπνευματωδών και παράνομων ουσιών (ναρκωτικών) στο Ν. Γρεβενών. Τα στοιχεία

για το σύνολο των μαθητών του νομού παρατίθενται στο Γράφημα Β8 μαζί με τα αντίστοιχα του εθνικού δείγματος, ενώ μαζί με τα αντίστοιχα των άλλων νομών της χώρας παρουσιάζονται στον Πίνακα Β4 της Έκθεσης.

Νόμιμες Ουσίες

Κάπνισμα

Σύνολο: Ένας στους 6 μαθητές (16,2%) που συμμετείχαν στην έρευνα αναφέρει ότι κάπνισε (≥ 1 φορά) τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα. *Συστηματικός* καπνιστής (καπνίζει καθημερινά) είναι 1 στους 10 (9,8%), ενώ ένας στους 26 (3,9%) είναι *βαρύς* καπνιστής, καπνίζει δηλαδή τουλάχιστον μισό πακέτο τσιγάρα την ημέρα.

Φύλο: Δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων στο κάπνισμα, ανεξαρτήτως συχνότητας καπνίσματος (για παράδειγμα, 10,6% και 9,1% για αγόρια και κορίτσια, αντίστοιχα, για το *συστηματικό κάπνισμα*).

Ηλικία: Ένας στους 32 μαθητές ηλικίας 13-14 ετών (3,1%), ένας στους 9 ηλικίας 15-16 ετών (11,4%) και ένας στους τρεις ηλικίας 17-18 (32,2%) ετών καπνίζει. Ποσοστό 0,8% των μαθητών ηλικίας 13-14 ετών καπνίζει *συστηματικά* ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους μεγαλύτερους μαθητές ανέρχεται στο 5,3% και 22,3% για τους μαθητές 15-16 ετών και 17-18 ετών αντίστοιχα. Ποσοστό 3,0% των 15χρονων και 16χρονων καπνίζουν *βαριά* ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους 17χρονους και 18χρονους μαθητές ανέρχεται στο 8,3% (στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ και των τριών ηλικιακών ομάδων).

Οινοπνευματώδη ποτά

Σύνολο: Τρεις στους πέντε μαθητές που συμμετείχαν στην έρευνα (58,7%) καταναλώνουν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό τουλάχιστον μία φορά το μήνα και ένας στους 8 (12,4%) τουλάχιστον 10 φορές το μήνα. Ένας στους δύο μαθητές (47,8%) άνω των 14 ετών ήπια τουλάχιστον 5 ποτά στη σειρά, τουλάχιστον μία φορά το μήνα πριν από την έρευνα, ενώ ένας στους 6 μαθητές όλων των ηλικιών (15,6%) έχει μεθύσει τουλάχιστον 3 φορές στη ζωή του.

Φύλο: Αγόρια και κορίτσια δεν διαφέρουν σημαντικά όσον αφορά την κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών και τη μέθη. Εξαίρεση αποτελεί η *υπερβολική κατανάλωση* (περισσότερα από 5 ποτά στη σειρά), στην οποία το ποσοστό των αγοριών είναι σημαντικά υψηλότερο από εκείνο των κοριτσιών (54,0% και 41,5%, αντίστοιχα).

Ηλικία: Ένας στους τέσσερις μαθητές ηλικίας 13-14 ετών (26,8%), δύο στους τρεις ηλικίας 15-16 ετών (64,5%) και τέσσερις στους πέντε 17-18 ετών (82,4%) καταναλώνουν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Τα ποσοστά για κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών τουλάχιστον 10 φορές το μήνα για τις 3 ηλικιακές ομάδες ανέρχονται στο 2,4%, 8,8% και 25,6%, αντίστοιχα (στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ και των τριών ηλικιακών ομάδων).

Ένας στους τρεις μαθητές ηλικίας 15-16 ετών (38,6%) και ένας στους δύο ηλικίας 17-18 ετών (56,9%) πίνει τουλάχιστον 5 ποτά στη σειρά. Ποσοστό 2,7% των μαθητών ηλικίας 13-14 ετών, 10,8% των μαθητών ηλικίας 15-16 ετών και 32,1% των μαθητών ηλικίας 17-18 ετών έχουν μεθύσει τουλάχιστον 3 φορές στη ζωή τους.

Παράνομες Ουσίες

Οποιαδήποτε παράνομη ουσία

Μαθητές 13-14 ετών: Ποσοστό μικρότερο του 1,0% των μαθητών ηλικίας 13-14 που συμμετείχαν στην έρευνα, έχουν κάνει χρήση οποιασδήποτε παράνομης (κάνναβη ή/και έκσταση) τουλάχιστον μία φορά στη ζωή του, χωρίς να υπάρχουν διαφορές μεταξύ των δύο φύλων.

Μαθητές 15-19 ετών: Ένας στους 14 μαθητές (4,1%) ηλικίας 15-16 ετών και ένας στους δέκα ηλικίας 17-18 ετών (10,0%) που συμμετείχαν στην έρευνα έχει κάνει χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας (κάνναβη, ηρωίνη, κοκαΐνη, κρακ, αμφεταμίνες, έκσταση, LSD, μαγικά μανιτάρια, GHB) χωρίς να υπάρχουν διαφορές μεταξύ των δύο φύλων.

Κάνναβη

Σύνολο: Ποσοστό 3,8% των μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα έχουν κάνει χρήση κάνναβης τουλάχιστον μία φορά στη ζωή τους. Ποσοστό 2,5% αναφέρουν χρήση περισσότερες από 3 φορές στη ζωή τους.

Φύλο: Δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων στη χρήση κάνναβης, ανεξαρτήτως συχνότητας.

Ηλικία: Οι μαθητές ηλικίας 13-14 ετών αναφέρουν χρήση κάνναβης τουλάχιστον μία φορά στη ζωή τους σε ποσοστό 0,8%, οι μαθητές ηλικίας 15-16 ετών αναφέρουν χρήση κάνναβης

τουλάχιστον μία φορά στη ζωή τους σε ποσοστό 3,2% και χρήση τουλάχιστον 3 φορές σε ποσοστό 2,0% ενώ εκείνοι ηλικίας 17-18 ετών αναφέρουν χρήση κάνναβης τουλάχιστον μία φορά στη ζωή τους σε ποσοστό 7,1% και χρήση τουλάχιστον 3 φορές σε ποσοστό 5,4% (στατιστικά σημαντικές διαφορές μόνο μεταξύ των εφήβων ηλικίας 17-18 ετών και εκείνων ηλικίας 13-14 ετών).

Πρόσφατη χρήση (μαθητές 15-19 ετών): Τουλάχιστον μία φορά τον τελευταίο χρόνο πριν από την έρευνα, έκαναν χρήση κάνναβης το 2,8% των μαθητών ηλικίας 15-16 ετών και 6,7% εκείνων ηλικίας 17-18 ετών. Τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα χρήση κάνναβης αναφέρουν ποσοστό 2,0% των μαθητών ηλικίας 15-16 ετών και 3,9% των μαθητών ηλικίας 17-18 ετών. Αγόρια και κορίτσια δεν διαφέρουν σημαντικά ούτε στην πρόσφατη χρήση κάνναβης.

Έκσταση

Ποσοστό 0,7% των μαθητών όλων των ηλικιών έχουν κάνει χρήση της ουσίας *έκσταση*, αγόρια και κορίτσια σε παρόμοια ποσοστά και χωρίς να παρατηρούνται σημαντικές διαφορές μεταξύ των τριών ηλικιακών ομάδων.

Άλλες ουσίες

Εισπνεόμενες ουσίες

Ένας στους 10 μαθητές όλων των ηλικιών (10,2%) έχει κάνει χρήση εισπνεόμενων ουσιών (π.χ. κόλλα, βενζίνη) τουλάχιστον μία φορά στη ζωή του, χωρίς να παρατηρούνται σημαντικές διαφορές μεταξύ αγοριών και κοριτσιών (11,0% και 9,4%, αντίστοιχα). Οι μαθητές 13-14 ετών αναφέρουν χρήση εισπνεόμενων ουσιών σε ποσοστό 7,9%, εκείνοι ηλικίας 15-16 ετών σε ποσοστό 9,1% και εκείνοι ηλικίας 17-18 ετών σε ποσοστό 13,4%.

Ηρεμιστικά/Υπνωτικά:

Ποσοστό 6,3% των μαθητών έχουν κάνει χρήση ηρεμιστικών ή υπνωτικών χωρίς τη σύσταση γιατρού (το 1,2% ηλικίας 13-14 ετών, το 11,3% ηλικίας 15-16 ετών και το 6,7% ηλικίας 17-18 ετών). Δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων στη χρήση ηρεμιστικών/υπνωτικών

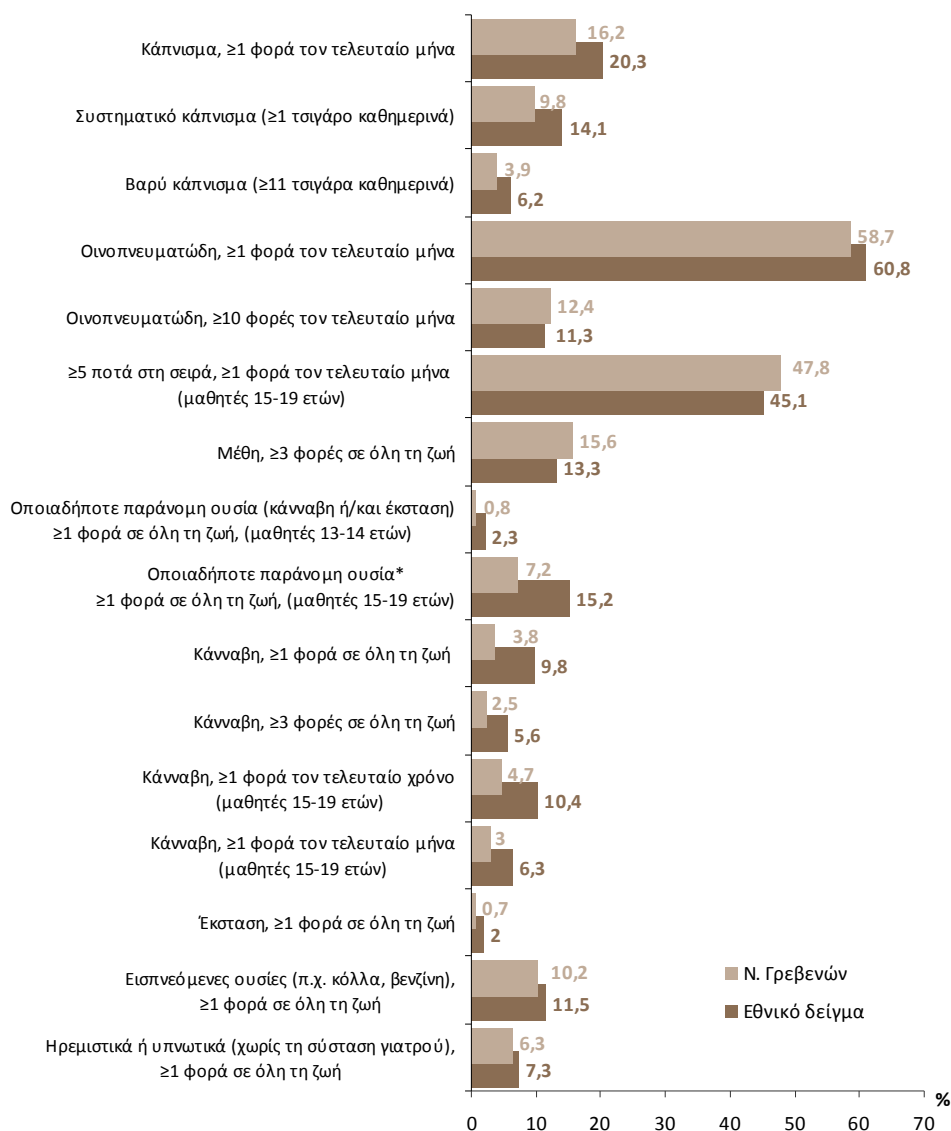
Σύγκριση του Ν. Γρεβενών με την περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και με το εθνικό δείγμα

Συγκριτικά με τους υπόλοιπους νομούς της Δυτικής Ελλάδας τα ποσοστά του Ν. Γρεβενών για τη χρήση όλων των εξαρτησιογόνων ουσιών είναι παρόμοια με εκείνα των υπόλοιπων νομών της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Συγκριτικά με το σύνολο της χώρας, οι μαθητές στο Ν. Γρεβενών αναφέρουν ότι καπνίζουν και ότι έχουν κάνει χρήση κάνναβης και της ουσίας *έκσταση* σε χαμηλότερο ποσοστό συγκριτικά με τους μαθητές στο σύνολο της χώρας. Μάλιστα, ο Ν. Γρεβενών έχει το μικρότερο ποσοστό στη χρήση κάνναβης στη χώρα, όσον αφορά τη χρήση από τους εφήβους τουλάχιστον μία φορά στη ζωή τους (Γράφημα Β8).

Όσον αφορά τα οιοπνευματώδη ποτά, τις εισπνεόμενες ουσίες και τα ηρεμιστικά/υπνωτικά χωρίς συνταγή γιατρού, τα ποσοστά χρήσης των εφήβων στο Ν. Γρεβενών είναι παρόμοια με εκείνα των εφήβων στο σύνολο της χώρας. Εξετάζοντας, όμως, ξεχωριστά τις διαφορετικές ηλικιακές ομάδες οι μαθητές ηλικίας 17-18 ετών στο Ν. Γρεβενών έχουν το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό στη χώρα όσον αφορά την *υπερβολική κατανάλωση* οιοπνευματωδών ποτών (τουλάχιστον 5 ποτών στη σειρά).

Γράφημα Β8: Χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών στο Ν. Γρεβενών σε σύγκριση με το εθνικό δείγμα (μαθητές 13-19 ετών) (%)

* Περιλαμβάνονται οι ουσίες: κάνναβη, έκσταση, κοκαΐνη, κράκ, αμφεταμίνες, LSD ή άλλα παραισθησιογόνα, "μαγκά μανιτάρια", GHB, και ηρωίνη